

בש"פ 9091/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 9091/15

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתיק
מ"ת 46256-11-15 שניתנה ביום 15.12.2015 על ידי
כב' השופטת דנה מרשק מרום

תאריך הישיבה: כ"ד בטבת התשע"ו (5.1.2016)

בשם העורר: עו"ד איתי בן-נון
בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן

החלטה

ערר על החלטתו מיום 15.12.2015 של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ד' מרשק מרום) במ"ת
46256-11-15, בגדרה הוחלט על מעצרו של העורר עד למתן החלטה אחרת.

רקע והליכים קודמים

1. נגד העורר, קטין כבן 16 וחצי, הוגש כתב אישום המייחס לו שני אישומים בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות.
על-פי האישום הראשון, ביום 5.11.2015 ניגשו העורר, אחיו ושניים אחרים למכונת שחנתה בדרך עפר צדדית בכניסה
עמוד 1

לעיר רמלה, ודרשו מזוג שהיה במכונת סכום של 500 ש"ח, תוך שהם מאיימים עליהם. לאחר שמצאו במכונת תיק המכיל סכום של 5,500 ש"ח, נטלו העורר והאחרים את הכסף וברחו מהמקום. על-פי האישום השני, העורר פגש ביום 12.11.2015 באדם מוגבל בתנועותיו אשר נעזר במקל הליכה (להלן: המתלונן). העורר, אשר הבחין כי המתלונן נושא עמו מעטפה ובה סכום כסף רב במזומן, התקשר לאדם שזהותו לא ידועה ואמר לו להגיע למקום בו הוא נמצא. כעבור כמה דקות הגיעו אחיו של העורר ואחרים כשהם אוחזים בסכינים, והחלו לדרוש מהמתלונן את כספו, תוך שהם מאיימים עליו בסכינים שהוצמדו לגרונו ובטנו. בשלב זה משך העורר מידי של המתלונן את המעטפה, שבה היו 25,000 ש"ח, וברח.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים. עובר לדיון בבקשה, הוגש תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו של העורר. מהתסקיר עולה, כי אביו של העורר נפטר, ואמו, שלה מעמד ארעי בארץ, מאושפזת בבית חולים פסיכיאטרי באזור. נאמר גם, כי העורר מתגורר עם בני משפחה באוהל, בתנאים ירודים, ואינו יודע קרוא וכתוב. עוד צוין בתסקיר, כי חלופת מעצר אפשרית בבית אחותו של העורר נמצאה לא ראויה, וכי עניינו של העורר הופנה למפקחת בחסות הנוער על מנת לבחון אפשרות לקליטתו במעון הנוער "נוף הרים" בירכא (להלן: המעון), אך שם קיימת רשימת המתנה של מספר חודשים. עוד נאמר, כי העורר סרב בעבר לשתף פעולה עם גורמים טיפוליים ועל כן נדרשת הבעת נכונות מצדו כדי לשלבו במעון.

3. בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 29.11.2015 נקבע כי קיימות בתיק ראיות לכאורה למפורט בכתב האישום וכן כי ישנה עילת מעצר של מסוכנות. בנוסף, בהתאם להצעת בא-כוח העורר, הורה בית המשפט לשירות המבחן לבחון חלופת מעצר אצל אחיו של העורר, וזאת למצער עד לקליטתו במעון. בתסקיר המשלים שהוגש לבית משפט קמא נאמר, כי חל שינוי בגישתו של העורר, המביע כיום נכונות לצאת למעון. על רקע השינוי בגישתו, נעשתה פנייה נוספת למפקחת בחסות הנוער, אשר מסרה כי ניתן יהיה לשלב את הנער במעון תוך שלושה חודשים. בנוסף, בתסקיר המשלים נסקרה חלופת המעצר שהוצעה, בבית אחיו של העורר, ובפיקוח גיטתו. על אף התרשמות חיובית מהגיסה, לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחררו לחלופת המעצר שהוצעה, וזאת בשל המסוכנות העולה מהעבירות המיוחסות לו, הרקע הבעייתי של העורר, והעובדה שלא עלה בידי להשתלב במסגרת פתוחה בעבר.

בהחלטה מיום 15.12.2015 אימץ בית המשפט את המלצת שירות המבחן והורה על המשך מעצרו של העורר עד להחלטה אחרת. כמו כן, נקבע דיון המשך ליום 25.1.2016, על מנת לעקוב אחר אפשרות קליטתו של העורר במעון.

הערר והדיון בערר

4. בערר שהוגש על החלטתו של בית משפט קמא נטען, כי הותרת העורר במעצר עלולה לפגוע בו ולסכל את ניסיונות שיקומו. עוד נטען, כי בית משפט זה התריע לא פעם על מקרים בהם נערים צעירים נאלצים לשהות במעצר בשל העומס הקיים במעונות הנועלים, וכי כבר נקבע בעבר, שמאחר שמחובתה של המדינה לספק את אותם מקומות, מוצדקת הטיית הכף לעבר חירותו של הקטין. זאת ועוד, על-פי הערר החזקתו של העורר במעצר אינה עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, לפיו יש לעשות כל מאמץ על מנת לאתר חלופה פוגענית פחות המשיגה את תכלית המעצר.

5. בדיון בפניי חזר בא כוח העורר, עו"ד איתי בן-נון, על עיקרי הטענות בערר בהדגישו את גילו הצעיר של העורר ונסיבות חייו הקשות. לטענת עו"ד בן-נון העורר נגרר במעשיו אחרי אחד מאחיו הבוגרים, שנמצא כיום במעצר. עוד טען עו"ד בן-נון, כי עברו הפלילי של העורר אינו משמעותי. באת כוח המדינה, עו"ד פולמן, עמדה על המסוכנות הרבה הנשקפת מן העורר הנלמדת בעיקר מן המיוחס לו בכתב האישום. עוד נאמר, כי העורר נמצא אשם בעבר בעבירה של סיוע לגניבה, ובנוסף יש נגדו כיום תיק פתוח שעניינו מעשים מגונים. לטענת עו"ד פולמן, אין מקום לשחרורו של העורר לחלופת מעצר בבית אחיו, שהוא בעל עבר פלילי.

דיון והכרעה

6. לאחר העיון ושמיעת טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

נסיבות חייו של העורר הן קשות ומצערות. העורר נעדר רשת תמיכה משפחתית, שכן אין בנמצא הורים שידאגו לו, אחד מאחיו מעורב בחלק מהפעילות העבריינית המיוחסת לעורר, ואח נוסף, שלביתו ביקש העורר להשתחרר, אף הוא היה מעורב בפלילים. נתונים אלה ודאי מקשים על מציאת חלופת מעצר ראויה והולמת שיהיה בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מן העורר, וראוי להדגיש, כי אכן נשקפת ממנו מסוכנות משמעותית. מסוכנות זו נלמדת בראש ובראשונה מהמעשים המיוחסים לעורר בכתב האישום: מקרה שוד אחד, שבו העורר ושותפיו איימו על המתלוננים, ומקרה שוד שני, אשר התבצע לאחר שהעורר בחר את קרבנו - אדם בעל מוגבלות שהחזיק ברשותו סכום כסף, תוך שימוש בנשק קר והפעלת אלימות. מסוכנות זו גם נלמדת מהרקע הפלילי בעניינו של העורר, שלו מעורבות קודמת בעבירה של סיוע לגניבה. אמנם מדובר "רק" במקרה אחד, כטענת בא כוחו, אך יש לזכור שמדובר בנער שטרם הגיע לגיל 17 ולו כבר יותר ממעורבות אחת בפלילים.

אינני סבור, כי יש בחלופה שהוצעה, בבית אחיו ותחת פיקוח גיסתו של העורר, אשר הותירה רושם חיובי על שירות המבחן, כדי לאיין את מסוכנותו ברמה הנדרשת. ראוי לחזור על התרשמות שירות המבחן לפיה העורר אינו מבין את חומרת מעשיו ומצבו. יש גם ליתן משקל לכך שהעבירות המיוחסות לו מלמדות על התנהגותו פורצת הגבולות של העורר, ולבסוף דומה כי המסגרת המשפחתית, שלחיקה מבקש העורר להשתחרר, לא תמיד היוותה עבורו מסגרת תומכת שהציבה לו גבולות. בנסיבות אלה, דומה כי יש לדבוק באפשרות שעומדת על הפרק, הנתמכת בהמלצת שירות המבחן, שלפיה העורר יועבר למעון סגור כאשר יתפנה מקום עבורו, ויש לקוות שהדבר יתממש במהרה, אך בינתיים ייוותר במעצר. בכל מקרה, בית משפט קמא קבע דיון בעניינו של העורר ליום 25.1.2016 כדי לעקוב אחר אפשרות שחרורו למעון.

נוכח המפורט לעיל, בשלב זה, אין מקום לשחרור העורר לחלופת מעצר עד אשר יתפנה מקום במעון. הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ה בטבת התשע"ו (6.1.2016).

ש ו פ ט
